

KÖNYVISMERTETÉS

KERÉNYI-NAGY VIKTOR: A Történelmi Magyarország területén élő őshonos, idegenhonos és kultúr-reliktum rózsák kismonográfiája

Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiadó, 2012, 430 oldal, 86 szövegekőzi ábra (részben vonalas rajzok, részben herbáriumi lapok fényképei), továbbá 32 színes fényképmelléklet. ISBN 978-963-334-062-2

A könyv a TÁMOP-4.2.1./B-091/KONV-2010-0006 sz. szellemi, szervezeti és K+F infrastruktúra-fejlesztési pályázattal támogatott rózsakutatás eredményét tartalmazza. A technikailag kifogástalan, botanikailag helytálló és esztétikus fényképfelvételek, a vonalas habitusképeket és gazdag részletrajzokat tartalmazó táblák a szerző jó szemét és gondos keze munkáját dicsérik, habár néhány rajzon és a szekciók összehasonlító tábláján (4. ábra) nem szerepel a neve. A szaporodásbiológiai, a származási és hibridizációs sémák táblái (1–3. ábra) eredeti munkák.

A szerző elkészítette 40 vadon előforduló, őshonos természetes faj és 21 természetes hibrid, 5 kultúrfaj és 4 kultúr-eredetű hibridfaj rendszerét Borbás (1880) alapművét módosítva és kiegészítve. A szerző taxonómiai felfogására és szisztematikai szemléletére jellemző az, hogy a molekuláris genetikai alapú kutatást a klasszikus, elsősorban morfológiai alapú irányzat többnyire jó kiegészítőjének tartja. A Kárpát-medencei rózsá diverzitási központ evolúciós folyamatainak tükrözésére viszont a jól meghatározható kismonográfiával való munkát tartja alkalmasnak, és ezt az elvet is követi.

A kötet fő fejezetei – és itt fontosságuk miatt elsősorban a szekció, alszekció, faj, alfaj szintű, hibridekre vonatkozó határozókulcsokra gondolok – magyar és angol nyelven, az új taxonok, az új besorolások és kombinációk diagnosztikai latin nyelven íródtak. A szerző, kiegészítve Facsar 1997-es összeállítását, sorrendben áttekinti a hazai rózsakutatás múltját a XVI. századtól fogva napjainkig. A Rosa nemzetségnek a molekuláris genetikai irányzat eredményeit figyelembe vevő taxonómiai és általános jellemzését az alkalmazott rendszer bemutatása és az alaktani szakkifejezések meghatározása, majd a kérdéskörben kulcsfontosságú virágzásdinamikai, vegetatív és generatív reprodukciós stratégiák, ökológiai jellemzők ismertetése követi annak érdekében, hogy az olvasó megértse a teljesség igényéhez szerteágazó osztályozási szempontrendszer szükségességét. A rózsafajok és kombinációk leírásában 12 új taxon auktora a szerző.

A mű adattár jelentőségű értékét növeli a szerző által korábban leírt vagy revidált taxonok listája, a rózsakutatók ismertetése, az eredeti lelőhelyek, típusanyagok és revidálásaik számbavétele. Hasznos a rózsák kertészeti és természetvédelmi jelentőségének elemzése. A kutatott területet érintő tematikus bibliográfia terjedelme meghaladja a 60 oldalt.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a minden részletében alapos és korszerű munka értékét növeli az, hogy a hazai erdészeti botanika (Bartha Dénes), szisztematika (Borhidi Attila), rózsakutatás (Facsar Géza, Nagy József), florisztika (Pócs Tamás) meghatározó és széles látókörű személyiségei lektorálták.

SZABÓ ISTVÁN